

ZARZĄDZENIE Nr 31/2017
Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego
z dnia 13 marca 2017 r.

w sprawie wprowadzenia Zasad projektowania, przyjmowania i uruchamiania programów kształcenia w Uniwersytecie Wrocławskim

Na podstawie art. 66 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późniejszymi zmianami) oraz § 16 uchwały Nr 149/2016 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych dotyczących tworzenia programów kształcenia na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia, jednolitych studiach magisterskich, studiach podyplomowych, kursach doszkalających i szkoleniach opartych na Polskiej Ramie Kwalifikacji zarządza się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się szczegółowe Zasady projektowania, przyjmowania i uruchamiania programów kształcenia w Uniwersytecie Wrocławskim, zwane dalej Zasadami, stanowiące Załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Traci moc zarządzenie Nr 59/2015 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia szczegółowych zasad projektowania, uruchamiania i realizacji programów kształcenia w Uniwersytecie Wrocławskim.

§ 3. Nadzór nad wykonaniem niniejszego zarządzenia powierza się Prorektorowi do spraw nauczania.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

prof. dr hab. Adam Jezierski
R E K T O R

**ZASADY
PROJEKTOWANIA, PRZYJMOWANIA I URUCHAMIANIA
PROGRAMÓW KSZTAŁCENIA W UNIWERSYTECIE WROCŁAWSKIM**

§ 1

1. Wydziałowy/kierunkowy zespół ds. jakości kształcenia – **zwany dalej zespołem ds. jakości kształcenia** - z własnej inicjatywy lub na wniosek dziekana przygotowuje projekt nowego programu kształcenia - kierunku studiów lub nowej specjalności/specjalizacji w ramach istniejącego kierunku studiów - **zwany dalej programem kształcenia**.
2. Zespół ds. jakości kształcenia opracowuje projekt zmian w programie kształcenia będący następstwem:
 - 1/ stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną nieprawidłowości,
 - 2/ zmian w przepisach powszechnie obowiązujących,
 - 3/ doskonalenia programów kształcenia.
3. Przygotowany projekt programu kształcenia lub jego zmian zostaje skierowany przez przewodniczącego zespołu ds. jakości kształcenia do dziekana, celem wniesienia pod obrady rady podstawowej jednostki organizacyjnej.
4. Program kształcenia nowego kierunku studiów rada podstawowej jednostki organizacyjnej przyjmuje najpóźniej do końca lutego roku akademickiego poprzedzającego rok akademicki realizacji programu kształcenia.

§ 2

1. W celu przygotowania programu kształcenia dziekan może powołać komisję, która opracowuje i przedstawia wstępny projekt programu kształcenia do zaopiniowania zespołowi ds. jakości kształcenia.
2. W wypadku sformułowania przez zespół ds. jakości kształcenia uwag w odniesieniu do analizowanego projektu programu kształcenia, projekt ten wraca wraz ze stanowiskiem zespołu ds. jakości kształcenia do komisji.
3. Jeżeli w wyniku analizy przedłożonego projektu programu kształcenia przez zespół ds. jakości kształcenia, nie zostaną sformułowane żadne uwagi, projekt programu kształcenia z pozytywną opinią zespołu zostaje skierowany przez przewodniczącego zespołu ds. jakości kształcenia do dziekana, celem wniesienia pod obrady rady podstawowej jednostki organizacyjnej.

§ 3

Projektując program kształcenia nowego kierunku studiów należy uwzględnić:

- 1/ wytyczne dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych dotyczące tworzenia programów kształcenia na studiach pierwszego stopnia, drugiego stopnia, jednolitych studiach magisterskich określone w odpowiedniej uchwale Senatu;
- 2/ możliwość realizacji programów kształcenia z wykorzystaniem nowych technologii w kształceniu, w tym przy wykorzystaniu metod i technik kształcenia na odległość;
- 3/ właściwe zarządzenia Rektora, w szczególności:
 - a/ zarządzenie Rektora wprowadzające zasady nauczania języków obcych w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych Uniwersytetu Wrocławskiego;
 - b/ zarządzenie Rektora w sprawie obowiązkowego lektoratu języka polskiego dla studentów cudzoziemców Uniwersytetu Wrocławskiego;
 - c/ zarządzenie Rektora w sprawie wprowadzenia Regulaminu organizacji zajęć i zaliczeń wychowania fizycznego w Uniwersytecie Wrocławskim;

- d/ zarządzenie Rektora w sprawie organizacji i prowadzenia w Uniwersytecie Wrocławskim kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

§ 4

Projektując program kształcenia studiów interdyscyplinarnych lub studiów wspólnych w trybie określonym w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym, podstawowa jednostka organizacyjna zobowiązana jest przygotować projekt umowy określając zwłaszcza:

- 1/ cel i przedmiot umowy poprzez wskazanie, czy umowa dotyczy tylko wspólnego kształcenia, czy dotyczy wspólnego kształcenia i dyplomowania;
- 2/ warunki ukończenia studiów, w tym m.in. wskazanie:
 - a/ czasu trwania studiów,
 - b/ liczby punktów ECTS,
 - c/ tytułu zawodowego,
 - d/ wzoru uzyskiwanego dyplomu;
- 3/ program kształcenia, w tym w szczególności określenie efektów kształcenia (tworzenie nowych studiów wspólnych) albo ustalenie zbieżności efektów kształcenia (studia wspólne w ramach istniejących już studiów);
- 4/ program i plan studiów (przy uwzględnieniu wymogów określonych w rozporządzeniu MNiSW w sprawie warunków prowadzenia studiów);
- 5/ język prowadzenia zajęć oraz język egzaminów, w tym egzaminu dyplomowego;
- 6/ zasady naboru/kwalifikacji studentów objętych umową oraz minimalnej i maksymalnej liczby studentów przyjmowanych na studia;
- 7/ zasady odbywania studiów, w tym warunki finansowe;
- 8/ prawa i obowiązki studentów objętych umową;
- 9/ zasady organizacji i prowadzenia procesu dyplomowania, w tym zastosowania systemu antyplagiatowego i przekazywania prac do ORPD;
- 10/ dodatkowe postanowienia, w szczególności w zakresie zarządzania i realizacji umowy, rozwiązywania kwestii spornych.

§ 5

1. Integralną część wniosku w sprawie utworzenia programu kształcenia dla nowego kierunku studiów, kierowanego do Rektora, stanowią:
 - 1/ ogólny opis programu kształcenia - kierunku studiów. Opis programu kształcenia musi zawierać wszystkie elementy znajdujące się w **Załączniku Nr 1**,
 - 2/ opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów, którego wzór określa **Załącznik Nr 2**,
 - 3/ tabela pokrycia efektów kształcenia określonych w charakterystykach drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji przez efekty kierunkowe, której wzór określa **Załącznik Nr 3**,
 - 4/ uchwała rady wydziału w sprawie przyjęcia programu kształcenia,
 - 5/ plan studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej ze wskazaniem wymagań etapowych, liczby punktów ECTS przewidzianej dla każdego etapu studiów, sposobów realizacji modułów zajęć (zajęcia lub grupy zajęć), z zaznaczeniem modułów zajęć podlegających wyborowi przez studenta,
 - 6/ matryca efektów kształcenia, form ich realizacji oraz metod weryfikacji, której wzór określa **Załącznik Nr 4**,
 - 7/ wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia.
2. Integralną część wniosku w sprawie utworzenia programu kształcenia dla specjalności/specjalizacji, kierowanego do Rektora, stanowią:
 - 1/ uchwała rady wydziału w sprawie uruchomienia nowej specjalności/specjalizacji,
 - 2/ Załącznik Nr 4.

3. Wniosek w sprawie utworzenia programu kształcenia Rektor kieruje do senackiej Komisji Nauczania, celem zaopiniowania.

§ 6

Rozpatrzone przez senacką Komisję Nauczania wnioski w sprawie uruchomienia nowego programu kształcenia:

- 1/ dla kierunku studiów kierowany jest do Senatu UWr w celu podjęcia uchwały określającej efekty kształcenia nowego programu kształcenia - kierunku studiów, z uwzględnieniem właściwego obszaru i dziedziny kształcenia, dyscypliny naukowej, poziomu kształcenia, poziomu kwalifikacji oraz profilu i formy kształcenia. Uchwała Senatu określa termin uruchomienia nowego programu kształcenia, kierunku studiów;
- 2/ dla specjalności/specjalizacji kierowany jest do Rektora celem wydania zarządzenia powołującego specjalność/specjalizację na określonym kierunku, poziomie i formie studiów.

§ 7

1. W przypadku zmian w efektach kształcenia na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia przeprowadza się odpowiednio procedurę określoną w § 1- § 6 pkt 1.
2. Zmiany w programach kształcenia wynikające ze zmian w efektach kształcenia wprowadzane są z początkiem nowego cyklu kształcenia.

§ 8

1. Doskonalenie programu kształcenia dokonywane w trakcie realizacji danego cyklu kształcenia dokonywane jest przez zespół ds. jakości kształcenia:
 - 1/ z własnej inicjatywy,
 - 2/ na wniosek dziekana,
 - 3/ na wniosek wydziałowego/kierunkowego zespołu ds. oceny jakości kształcenia.
2. Doskonalenie programu kształcenia dotyczy w szczególności modyfikacji w zakresie treści programowych, metod dydaktycznych, form realizacji modułu zajęć, w szczególności takich jak: wprowadzenie nowego przedmiotu, zmiana formy zaliczenia.

§ 9

1. Dokumentację składającą się na tworzony program kształcenia, w tym również dotyczącą modyfikacji programu kształcenia, sporządza się zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie wymogami, w tym przepisami kancelaryjnymi. Dokumentacja programu kształcenia obejmuje właściwie opisane i usystematyzowane elementy (dokumenty).
2. Każda następna zmiana w programie kształcenia, w tym modyfikacja programu kształcenia, dokumentowana jest kolejnym numerem (np.: Nr 002, Nr 003 ...) w celu identyfikacji kolejności zmian, zwłaszcza dla potrzeb ewaluacji procesu kształcenia.
3. Wykaz usystematyzowanych, ponumerowanych dokumentów składających się na program kształcenia (elementy programu kształcenia) stanowi integralną część wniosku w sprawie utworzenia nowego programu kształcenia lub modyfikacji programu kształcenia.
4. Dokumentację dotyczącą programów kształcenia (projektowania nowych programów kształcenia, modyfikowania, oceny programów kształcenia, etc.) przechowuje się w jednostce organizacyjnej prowadzącej kierunek studiów.

§ 10

Dokumentacja programów kształcenia prowadzonych w języku obcym jest sporządzana w języku polskim i języku obcym.

§ 11

Określa się przykładowe wzory sylabusów zawierające niezbędne elementy, dla:

- 1/ studiów wyższych/studiów doktoranckich - **Załącznik Nr 5** do niniejszych Zasad,
- 2/ studiów podyplomowych – **Załącznik Nr 6** do niniejszych Zasad.

§ 12

1. Do projektowania programów kształcenia na studiach doktoranckich i studiach podyplomowych niniejsze Zasady stosuje się odpowiednio.
2. Wzory matryc i tabel efektów kształcenia określone w **Załącznikach Nr 2-4** stosuje się odpowiednio do studiów doktoranckich z uwzględnieniem symbolu „SD” – studia doktoranckie.

OGÓLNY OPIS PROGRAMU KSZTAŁCENIA - kierunku studiów

Dane podstawowe	
Nazwa Wydziału	
Nazwa kierunku studiów	
Poziom kształcenia	
Poziom kwalifikacji	
Profil kształcenia	
Forma studiów	
Liczba semestrów	
Język, w którym prowadzone są zajęcia	
Koncepcja kształcenia	
Powiązanie z Misją i Strategią Rozwoju UWr	
Obszar (obszary) kształcenia	
Dziedzina(y) nauki, do której odnoszą się efekty kształcenia	
Dyscyplina(y) naukowe, do której odnoszą się efekty kształcenia	
Ogólne cele kształcenia	

Wymagania wstępne dla kandydatów na studia, w tym cudzoziemców - zasady rekrutacji w brzmieniu do ujęcia we właściwej Uchwale Senatu	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta	
Uzyskiwane uprawnienia zawodowe	
Przewidywane możliwości zatrudnienia (typowe miejsca pracy)	
Wykaz interesariuszy zewnętrznych biorących udział w pracach programowych lub konsultujących projekt programu kształcenia, którzy przekazali opinie na temat proponowanych efektów kształcenia	
Informacje o zaprojektowanych zasadach i formach mobilności krajowej i zagranicznej umożliwiającej realizację programu kształcenia	
Możliwość kontynuacji kształcenia	
Wskaźniki ECTS	
Liczba punktów ECTS niezbędna do uzyskania kwalifikacji	
Łączna liczba punktów ECTS, które student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	
Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych	
Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego	
Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać realizując moduły kształcenia na zajęciach ogólnouczeniowych (lektoraty, moduły związane z przygotowaniem do zawodu nauczyciela)	

Wymiar praktyki zawodowej i liczba punktów ECTS przypisanych praktykom określonym w programie kształcenia	
Procentowy udział liczby punktów ECTS dla programu przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia	
Procentowy udział poszczególnych dziedzin, do których odnoszą się efekty kształcenia. Suma udziałów musi być równa 100%	

OPIS ZAKŁADANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA KIERUNKU STUDIÓW

Wydział: Kierunek studiów: Obszar(y) kształcenia w zakresie: Dziedzina(y) nauki: Dyscyplina(y) naukowe: Poziom kształcenia: (<i>studia I stopnia, II, jednolite studia magisterskie</i>) Poziom kwalifikacji: (6,7) Profil kształcenia: (<i>ogólnoakademicki, praktyczny</i>)		
Kod efektu kształcenia dla kierunku studiów	Efekty kształcenia dla kierunku studiów Po ukończeniu studiów stopnia na kierunku studiów absolwent: (<i>opis zakładanych efektów kształcenia</i>)	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK* z uwzględnieniem efektów właściwych dla obszaru (<i>kody</i>)
WIEDZA		
K_W01*		P6S_WG* P7S_WG*
K_W02		P6S_WG P7S_WG
K_W03		P6S_WG P7S_WG
K_W04		P6S_WK P7S_WK
...		
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01		P6S_UW P7S_UW
K_U02		P6S_UW P7S_UW
K_U03		P6S_UW P7S_UW
K_U04		P6S_UK

		P7S_UK
K_U05		P6S_UO P7S_UO
K_U06		P6S_UU P7S_UU
...		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01		P6S_KK P7S_KK
K_K02		P6S_KO P7S_KO
K_K03		P6S_KR P7S_KR
...		

*Objaśnienie symboli:

PRK – Polska Rama Kwalifikacji

P6S_WG/P7S_WG – kod składnika opisu kwalifikacji dla poziomu 6 i 7 w charakterystykach drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji

K (przed podkreśleniem) - kierunkowe efekty kształcenia

W - kategoria - wiedza

U - kategoria - umiejętności

K (po podkreśleniu) – kategoria - kompetencje społeczne

01, 02, 03 i kolejne - kolejny numer kierunkowego efektu kształcenia

Pokrycie efektów kształcenia określonych w charakterystykach drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji przez efekty kierunkowe

Kierunek studiów:		
Poziom kształcenia:		
Profil kształcenia:		
Kod składnika opisu Polskiej Ramy Kwalifikacji	Efekty kształcenia określone w charakterystykach drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji z uwzględnieniem efektów dla obszaru kształcenia w zakresie nauk	Odniesienie do efektów kształcenia dla kierunku
WIEDZA		
P6S_WG/P7S_WG		K_W01*, K_W02, K_W03, ...
...		...
P6S_WK/P7S_WK		K_W01, K_W02, K_W03, ...
UMIEJĘTNOŚCI		
P6S_UW/P7S_UW		K_U01, K_U02, K_U03, ...
...		...
P6S_UK/P7S_UK		K_U01, K_U02, K_U03, ...
P6S_UO/P7S_UO		K_U01, K_U02, K_U03, ...
P6S_UU/P7S_UU		K_U01, K_U02, K_U03, ...
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
P6S_KK/P7S_KK		K_K01, K_K02, K_K03, ...
P6S_KO/P7S_KO		K_K01, K_K02, K_K03, ...
P6S_KR/P7S_KR		K_K01, K_K02, K_K03, ...

***Objaśnienie symboli:**

P6S_WG/P7S_WG – kod składnika opisu kwalifikacji dla poziomu 6 i 7 w charakterystykach drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji

K (przed podkreśleniem) - kierunkowe efekty kształcenia

W – kategoria - wiedza

U – kategoria - umiejętności

K (po podkreśleniu) – kategoria - kompetencje społeczne

01, 02, 03 i kolejne - kolejny numer kierunkowego efektu kształcenia

Matryca efektów kształcenia, form ich realizacji oraz metod weryfikacji

..... (kierunku studiów)		zajęcia lub moduły zajęć															
zakładane efekty kształcenia	nazwa przedmiotu	nazwa przedmiotu	...														
K_W01																	
K_W02																	
...																	
umiejętności																	
K_U01																	
K_U02																	
...																	
kompetencje społeczne																	
K_K01																	
K_K02																	
...																	
formy realizacji	wykład																
	ćwiczenia																
	konwersatorium																
	laboratorium																
	praktyka																
...																	
metody weryfikacji	egzamin																
	projekt																
	praca pisemna																
	wypowiedź ustna																

	raport																		
	...																		

**SYLABUS PRZEDMIOTU/MODUŁU ZAJĘĆ NA STUDIACH
WYŻSZYCH/DOKTORANCKICH**

1.	Nazwa przedmiotu/modułu w języku polskim oraz angielskim	
2.	Język wykładowy	
3.	Jednostka prowadząca przedmiot	
4.	Kod przedmiotu/modułu	
5.	Rodzaj przedmiotu/modułu (<i>obowiązkowy lub do wyboru</i>)	
6.	Kierunek studiów (specjalność/specjalizacja)	
7.	Poziom studiów (<i>I lub II stopień lub jednolite studia magisterskie</i>)	
8.	Rok studiów (<i>jeśli obowiązuje</i>)	
9.	Semestr (<i>zimowy lub letni</i>)	
10.	Forma zajęć i liczba godzin Metody kształcenia	
11.	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby prowadzącej zajęcia	
12.	Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu/modułu	
13.	Cele przedmiotu	
14.	Treści programowe	
15.	Zakładane efekty kształcenia	Symbole odpowiednich kierunkowych efektów kształcenia, np.: K_W01*, K_U05, K_K03
16.	Literatura obowiązkowa i zalecana (<i>źródła, opracowania, podręczniki, itp.</i>)	
17.	Metody weryfikacji zakładanych efektów kształcenia: np. - egzamin ustny lub pisemny, - końcowa praca socjalna,	

	<ul style="list-style-type: none"> - pisemna praca semestralna (indywidualna lub grupowa), - przygotowanie wystąpienia ustnego (indywidualnego lub grupowego), - przygotowanie i zrealizowanie projektu (indywidualnego lub grupowego) 	
18.	<p>Warunki i forma zaliczenia poszczególnych komponentów przedmiotu/modułu:</p> <p>np.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ciągła kontrola obecności i kontroli postępów w zakresie tematyki zajęć, - praca kontrolna (końcowa), - pisemna praca semestralna (indywidualna lub grupowa), - wystąpienie ustne (indywidualne lub grupowe), - przygotowanie i zrealizowanie projektu (indywidualnego lub grupowego), - napisanie raportu z zajęć, - egzamin (pisemny lub ustny). 	
19.	Nakład pracy studenta	
	forma działań studenta	liczba godzin na realizację działań
	zajęcia (wg planu studiów) z prowadzącym: <ul style="list-style-type: none"> - wykład: - ćwiczenia: - laboratorium: - inne: 	
	praca własna studenta (w tym udział w pracach grupowych) np.: <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie do zajęć: - czytanie wskazanej literatury: - przygotowanie prac/wystąpień/projektów: - napisanie raportu z zajęć: - przygotowanie do sprawdzianów i egzaminu: 	
	łącznie liczba godzin	
	Liczba punktów ECTS	

SYLABUS PRZEDMIOTU NA STUDIACH PODYPLOMOWYCH

Lp.	Elementy składowe sylabusu	Opis
1.	Nazwa przedmiotu	Nazwa przedmiotu powinna być zgodna z programem kształcenia i planem studiów podyplomowych przyjętym przez radę wydziału.
2.	Zakładane efekty kształcenia	Symbole efektów kształcenia studiów podyplomowych, np.: SP_W01, SP_U03...
3.	Treści programowe	
4.	Język przedmiotu	
5.	Formy i metody nauczania	
6.	Semestr	Należy wskazać semestr studiów, na których dany przedmiot jest oferowany (jeśli przedmiot jest przypisany do roku lub semestru).
7.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	Należy wskazać stopień/tytuł naukowy.
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	Należy wskazać stopień/tytuł naukowy.
9.	Nakład pracy słuchacza	
	Forma aktywności słuchacza	Liczba godzin na zrealizowanie aktywności
	Godziny zajęć (wg planu studiów) z wykładowcą: - wykład: - ćwiczenia: - laboratorium: - seminarium: - inne:	
	Praca własna słuchacza, np.: - przygotowanie do zajęć: - czytanie wskazanej literatury: - napisanie raportu z zajęć: - przygotowanie do egzaminu:	
	Łączna liczba godzin	
	Łączna liczba punktów ECTS	

10.	Warunki zaliczenia przedmiotu/modułu	<p>Należy podać opis metod weryfikacji efektów kształcenia danego przedmiotu/modułu zajęć. Metodami weryfikacji efektów kształcenia może być:</p> <ul style="list-style-type: none"> · egzaminy i zaliczenia ustne lub pisemne, · eseje/ wypracowania, · prace semestralne/ roczne/ dyplomowe, · projekty i ćwiczenia praktyczne, · praktyki, · ocenianie ciągle.
11.	Wykaz literatury	